

Oponentský posudek bakalářské práce:

Pavel Šmída: *Dvojitý obraz Španělska druhé poloviny dvacátých let 20. století* (ÚSD FF UK, 2011, 54 s. rkp.)

Ve své bakalářské práci se Pavel Šmída zaměřil na velmi zajímavou, zároveň však nesmírně komplikovanou kapitolu moderních španělských dějin: dobu vlády diktátora Primo de Rivery ve Španělsku ve 2. polovině 20. let 20. století; dobu předcházející neméně dramatickému období španělské občanské války. O této době bylo napsáno mnoho textů odborných i popularizačních, Šmída se však pokusil nahlédnout je pod novým úhlem – ve světle svědectví českého historika Vlastimila Kybala (1880–1958), jenž působil jako diplomat ve Španělsku v letech 1927–1933. „Obraz“ diktatury Primo de Rivery, tak jak jej vytvářejí tyto primární prameny, především prameny úřední provenience, uložené v archivu Ministerstva zahraničních věcí v Praze, se pokusil postavit do kontrastu k „obrazu“ téhož období, vzešlého z práce (většinou) španělských historiků. Řečeno vlastními slovy studenta, snažil se o „komparaci názorů především mezi diplomatem a historiky“ (s. 13), a to zejména k názorů na ustanovení diktatury, její hospodářské politiky, politické poměry, vnitrošpanělský odpor proti vládě Primo de Rivery a názory na příčiny konce diktatury.

Než přejdu k převážně pozitivnímu hodnocení této ambiciózní bakalářské práce, nemohu než zdůraznit, že v tomto vymezení výzkumné otázky vidím její v podstatě jediný, zato však poměrně zásadní problém. Nejsem si jista, zda lze standardně komparovat názory současníka a svědka událostí s názory jejich pozdějších hodnotitelů (historiků). Názory diplomata, byť by byl profesí historik, a především pak názory vyjádřené v oficiálních telegramech zasílaných jeho vládě, nutně musí nahlížet právě probíhající události z velmi omezené perspektivy. Naproti tomu historik hodnotí zpětně celé období, je znalý důsledků událostí, které diplomat zachytil jako právě probíhající, a disponuje podstatně širším spektrem informací.

Nepokouším se samozřejmě zpochybnit využití Kybalových zpráv v této práci. Naopak, jsme přesvědčena, že nabízejí unikátní vhledy do španělské reality této doby, umožňující přehodnotit její standardní historickou interpretaci. Výzkumnou otázku by ale bylo třeba formulovat jiným způsobem: např. „Jaký obraz diktatury Primo de Rivery nabízejí Kybalovy zprávy? Jak Kybalovy názory potvrdily (či vyvrátily) události dalších desetiletí, jaké světlo na ně vrhají historiografické analýzy?“

Oceňuji nicméně odvalu studenta a jeho neotřelý přístup k problematice. Tím spíše, že v celém textu práce prokázal velký všeobecný přehled o relevantní literatuře, dokázal shrnout

základní faktografii vyčerpávajícím, a přitom přehledným způsobem a na základě pramenů formulovat a obhájit vlastní závěry. Práce je mimo to kultivovaně psaná a student vzorně cituje v poznámkách i v závěrečné bibliografii. Uvítala bych nicméně rozsáhlejší výňatky z Kybalových zpráv – student na ně většinou pouze odkazuje pod čarou a parafrázuje, přímo citovaných pasáží je minimum a jsou nakumulovány v závěru práce.

Celkově lze tedy bakalářskou práci Pavla Šmídy hodnotit jako nadprůměrnou, poskytující zájemcům o problematiku dobrý věcný základ a prokazující, že autor zvládl základy historiografické práce. Doporučuji tedy práci k obhajobě a navzdory výše uvedeným drobným výhradám navrhuji její hodnocení známkou **v ý b o r n ě**.

Praha, 12. srpna 2011

Doc. Markéta Křížová, Ph.D.

Středisko ibero-amerických studií FF UK